

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 111 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af lovforslag nr. L 84: Forslag til lov om ændring af skattekontrolloven og skattestyrelsesloven. (Oplysningspligt vedrørende koncerninterne transaktioner).

Af skatteministeren (Carsten Koch).
(Fremsat 14/11 97. Første behandling 5/12 97. Betænkning 21/1 98. Anden behandling 29/1 98).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 110 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 92:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af de i Bruxelles den 16. december 1997 undertegnede protokoller om Polens, Den Tjekkiske Republiks og Ungarns tiltrædelse af Den Nordatlantiske Traktat.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).
(Fremsat 17/12 97. Første behandling 13/1 98. Betænkning 29/1 98).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Helle Degn (S):

Ved denne anden og sidste behandling af ratifikationen af NATO's udvidelse med Polen, Den Tjekkiske Republik og Ungarn skal det igen fra Socialdemokratiets side understreges, at vi er midt i en meget stor proces for at hele Europa og udstrække og demokratisere sikkerhedspolitikken. Vi kan kun beklage, at mindretallet, SF og Enhedslisten, ikke kan følge med i det arbejde og låner deres stemmer ud til at understøtte nationalistiske strømninger, som allerede udtrykkes i andre lande.

Mindretallets betækningsbidrag giver ligesom debatten under førstebehandlingen af B 92 intet svar på, hvordan sikkerheds- og demokratit udviklingen udstrækkes i Europa. Det kan vi kun beklage. Fra politikere og fra befolkningen i de lande, som dette forslag gælder, udtrykkes det klart, at de søger den kollektive sikkerhed, hvor NATO blot er et enkelt element. Den ser de også som deres model.

Socialdemokratiet vil gerne ønske de tre lande velkommen i samarbejdet og ønsker, at alle kan være med, at også de lande, som har givet udtryk for, at de gerne vil omfattes af samarbejdet, snarest kan deltage. Med vedtagelsen i Folketinget i dag bliver Danmark det første land, som ratificerer og sender et klart budskab også til vore kollegaer i den amerikanske Kongres, til Senatet.

På denne baggrund er det en glæde for Socialdemokratiet at tilslutte sig beslutningsforslaget ved anden behandling.

Knud Enggaard (V):

Det er en glædelig dag i Folketinget, hvor vi kan træffe beslutning om, at Danmark skal ratificere protokollerne om Polens, Den Tjekkiske Republiks og Ungarns tiltrædelse af Den Nordatlantiske Traktat. Venstre er kendt for sit engagement i dette spørgsmål. Vi lægger vægt på, at det sikkerhedspolitiske tomrum i Central- og Østeuropa bliver erstattet af sikkerhed og tryk for disse lande.

Venstre havde gerne set, at flere lande, ikke mindst de tre baltiske, var kommet med i første omgang, men det var altså ikke muligt. Så meget vigtigere er det, at det allerede etablerede samarbejde med disse lande fortsat udbygges. Det kan ske gennem Pfp-arrangementer og på en lang række samarbejdsområder, hvorved den demokratiske og den økonomiske udvikling kan forstærkes, herunder det igangværende arbejde med henblik på medlemskab af Den Europæiske Union.

Som det er beskrevet i Forsvarsudvalgets betænkning, anser et stort flertal i Folketinget det for vigtigt, at Rusland inddrages i denne proces. Det er vigtigt i forlængelse af den særlige akt, som fastlægger mulighederne for, hvordan Rusland og NATO kan virke sammen for det fælles formål: større stabilitet og sikkerhed i området.

Venstre hilser dagens beslutning med glæde. Som udvalgets formand vil jeg gerne sige tak til Forsvarsudvalgets medlemmer for medarbejde og for vilje til, at denne sag har fundet en klar afgørelse med et markant politisk flertal bag. Jeg henviser her til, at alle de partier, som går ind for denne beslutning, har afgivet fælles betænkningssbidrag.

Så vidt vides, er Folketingets beslutning den første i NATO. Det er et vigtigt signal dels til de øvrige 15 NATO-lande, dels og ikke mindst til de tre ansøgerlande, Polen, Den Tjekkiske Republik og Ungarn, som skal være hjertelig velkomne i alliancen.

Villy Søvnald (SF):

Efter SF's opfattelse er vi lige nu ved at tage en beslutning, som er en skæbnesvanger fejltagelse. Jeg vil godt specielt rette en appel til Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre. Hvis man husker tilbage til perioden i starten af 1990'erne og læser de historiske dokumenter, der dengang var baggrunden for de aftaler, der blev lavet, så var de båret af en fælles bølge for at undgå en ny oprustning, undgå en ny blokop-

deling af Europa, fred og forsoning og væk med de gamle fjendebilleder.

Det er fantastisk, så hurtigt dagsordener kan skifte på det sikkerhedspolitiske område. Vi er i dag i færd med at forspilde en historisk mulighed for at hele Europa. I stedet er vi i færd med at dele Europa. Vi er i gang med en beslutning, der betyder en ny blokopdeling. Vi skal om lidt stemme om en beslutning, der vil betyde, at de midler, der burde bindes økonomisk til miljømæssig fremgang, bliver bundet også i de nye, meget fattige demokratier til investering i militær.

Det er ikke alene SF, der advarer. Det er ikke alene venstrefløjen, der advarer. En af de skarpeste advarsler er kommet fra George F. Kennan. Det er ham, der er far til inddæmningsteorien. Han er bestemt ikke nogen venstreorienteret teoretiker. Læser man Samuel Rachlins seneste artikel i ugebladet Mandag Morgen, gør han opmærksom på, at vi netop kan være med til at fremme nogle nationalistiske strømninger i Rusland, som vi formentlig ikke har noget ønske om at fremme. Er man i tvivl om det, kan man huske tilbage på det indtryk, Forsvarskommissionen fik, da vi besøgte Rusland. Det var ikke kun nationalistiske strømninger, der advarede imod denne udvikelse; det var samtlige russiske parlamentarikere, vi talte med, inklusive centrum i russisk politik.

Jeg vil specielt sige om balterne, hvor ønsket både fra Socialdemokratiets og Venstres ordfører var, at de snart kom med, at da vi forrige gang diskuterede NATO's udvidelse her i Folketinget, sagde den daværende konservative ordfører, hr. Per Stig Møller, at hvis det endte i en situation, hvor balterne ikke kom med – og det er den situation, vi er endt i – så var vi i den værst tænkelige sikkerhedspolitiske situation for de baltiske lande. Jeg vil godt spørge hr. Per Stig Møller: Er det ikke lige præcis den situation, vi er endt i, den værst tænkelige sikkerhedspolitiske situation for de baltiske lande? De står uden noget som helst andet end pæne ord; de står tilbage med et skuffet Rusland. Det er en farlig situation, specielt når man ved, hvordan de økonomiske forhold i Rusland i øjeblikket udvikler sig.

Jeg har læst i avisen i dag, at De Konservative også synes, at de midler, der skal bruges til den ny oprustning, de 420 mio. kr., som Danmark skal bidrage med, ikke skal findes inden for det eksisterende forsvarsbudget. De skal findes

uden for forsvarsbudgettet. Det vil sige, at også for Danmark betyder forslag til vedtagelse nr. V 47, at flere penge skal bindes til militær og til oprustning. Jeg vil godt spørge forsvarsministeren: Er det også forsvarsministerens dagsorden, at de øgede midler skal bruges til ny oprustning i Europa, skal findes ved at skruet det danske rummelige forsvarsbudget endnu højere op, end det er i øjeblikket? For så er det jo en oprustningsdagsorden, der pludselig har erstattet den gamle dagsorden.

Jeg skal beklage, at man ikke fulgte SF's forslag om at lave den folkeafstemning om den mest vidtgående sikkerhedspolitiske beslutning efter den kolde krig. Vi mener netop, at når det er store spørgsmål, er det vigtigt at inddrage befolkningerne.

Jeg vil runde af med at sige: Jeg synes, at Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet, der traditionelt har stået for en anden sikkerhedspolitisk rolle, i dag er umulige at skelne fra både Venstre og De Konservative.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Hr. Søvndal henviste til, hvad Forsvarskommissionen fik at høre, da vi for lige knap et år siden besøgte Moskva.

Jeg vil gerne gøre hr. Søvndal opmærksom på, at der altså er gået 51 uger siden, og der er sket meget i verden også med hensyn til NATO's forhold til Rusland. Derfor finder jeg det irrelevant for den aktuelle debat og for vores vedtagelse i dag at henvise til, hvad vi fik at høre for et år siden. Der er sket så gode, så positive ting. I det hele taget har verden fart på, og det meste af den fart går i den rigtige retning, men det synes SF ikke at have opdaget, og det er der så ikke noget at gøre ved.

Jeg skal meddele formanden, at jeg ud over denne korte bemærkning ikke vil begære ordet som ordfører, idet jeg i øvrigt kan nøjes med at henvise til, hvad jeg sagde ved førstebehandlingen. Det står stadig ved magt som CD's holdning i denne vigtige, gode sag.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Det er klart, at hvis de baltiske lande havde fået at vide, at de ikke kunne komme med i NATO, ville det være en forfærdelig situation for dem. Det var det, jeg reagerede på og talte om, i øvrigt ikke fra Folketingets talerstol – det er derfra, man plejer at citere – men i en samtale,

vi havde ovre i hjørnet, og det undrer mig faktisk, at hr. Villy Søvndal gør den til et officielt synspunkt. Det plejer man ikke at gøre.

Jeg står ved, hvad jeg sagde til hr. Villy Søvndal: at hvis vi ikke får en løsning for balterne, vil det være den værst tænkelige situation. Men det har ikke været et officielt synspunkt, jeg har givet udtryk for.

Siden da er der sket det, at man har styrket relationerne til de baltiske lande, at det er blevet helt tydeligt, at de ikke er udelukket fra NATO, at amerikanerne ikke har udelukket dem fra kommende medlemskab, at man har styrket det Partnerskab for Fred, som de er med i, at man har styrket det bilaterale forsvarsmæssige samarbejde med dem, at man også har åbnet for dem i EU, og, som jeg jo også har lagt vægt på dengang, hvis hr. Villy Søvndal kan huske det, ville EU-medlemskabet være en garant, og der kommer Estland med i første række. Det er Det Konservative Folkepartis opfattelse, at der skal gives massiv støtte til Letland og Litauen, således at de også kan nå at komme med i EU så hurtigt som muligt.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg skal sige til hr. Arne Melchior, at det er rigtigt, at der er sket meget i det sidste år, men der er ikke sket noget som helst, der har ændret det russiske parlamentariske syn på, om udvidelsen af NATO er en god eller en dårlig idé.

Jeg siger ikke det her, fordi vi synes, Ruslands Duma skal bestemme dansk sikkerhedspolitik. Men det er jo lidt vigtigt, at vi tager rigtigt bestik af situationen, og hvis man går rundt i den tro, og hvis det var det, hr. Arne Melchior ville sige med udsagnet: at russerne nok i dag anerkender og accepterer NATO's udvidelse, så er hr. Arne Melchior galt afmarcheret. Det gør man ikke, og det tror jeg også godt hr. Arne Melchior er klar over.

Så skal jeg bare sige til hr. Per Stig Møller, at jeg citerede fra den officielle debat. Det var det, jeg syntes var interessant, da vi havde forespørgselsdebatten for halvandet år siden, og hvor hr. Per Stig Møller rigtigt påpegede, at en udvidelse ville stille balterne i en dårlig sikkerhedspolitisk situation. Det var det synspunkt, hr. Per Stig Møller dengang havde. Men jeg forstår, at synspunkterne sådan bliver tilpasset efter, hvordan situationen udvikler sig. Det kan man jo også vælge at gøre.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Ja, den er jo ikke så god, hvis man er galt afmarcheret, når det drejer sig om en forsvars- og fredsbevarende organisation; dér skulle marchen gerne gå i den rigtige retning. Det vil jeg fortsat hævde at den gør.

Det er da for meget forlangt, vil jeg sige til hr. Søvndal, at Rusland ligefrem skal sige: Hvad vi sagde for et år siden, gælder ikke mere. Det er for meget forlangt. Men rigtigt er det, og det er rigelig indikation for, at de partier, der i dag stemmer for, vandrer i den rigtige retning, marcherer i den rigtige retning.

En given ting er, at Rusland har indgået sådanne tillidsfulde og tillidsskabende aftaler med NATO, at det, der blev sagt i fjor, i hvert fald ikke mere kan tages ordret for pålydende. Derfor kan hr. Søvndal være trøstet i sin dybe sorg, som jeg forstod på hans ordførertale at han befinder sig i.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

For sidste gang til hr. Villy Søvndal: Verden bevæger sig. Verden bevæger sig, og siden sidste år er der altså sket det, at man har styrket relationerne til de baltiske lande. De fik ikke det definitive nej, som jo havde været den værst tænkelige situation. Tværtimod er der siden da sket det, at Estland er kommet ind i frontrækken af lande, der kommer ind i EU; at Letland og Litauen også kan komme med i EU; at vi ønsker, at dette Folketing gør mere for, at Letland og Litauen kommer tidligere med i EU; at disse lande militærpolitisk i forhold til NATO har fået at vide, at de kan komme ind; at amerikanerne har understreget og fastholder, at de kan komme ind. Det vil sige, de er ikke efterladt. De er ikke efterladt i forhold til EU, og de er ikke efterladt i forhold til NATO, hvor vi så yderligere har styrket det bilaterale og det tværpolitiske samarbejde med dem også i forsvarspolitisk forstand. Det er forskellen fra i dag og i fjor, og det er en ret afgørende forskel.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Sagen er vel, at hvis man vil være ærlig, er der to muligheder for at give de baltiske lande sikkerhed. Den ene mulighed er at lade dem komme ind under NATO's beskyttelse med atomparaplyen og det hele. Den anden mulighed er på grund af balternes skæve geoplacering at sikre,

at de baltiske lande har det bedst mulige forhold til deres nabo. Det er de to sikkerhedspolitiske muligheder.

Problemet er, at den beslutning, der nu tages, betyder, at balterne ikke kommer med i NATO, og at man forværrer forholdet til den store nabo. Det er det skisma, de baltiske lande står i.

Jeg synes, det ville være befriende for debatten, hvis nogle på et tidspunkt mere åbent ville gå ud og sige, at de baltiske lande formentlig ikke nogen sinde kommer med som NATO-medlemmer. Det ville være en befriende ærlighed i den danske debat.

Bjørn Elmquist (RV):

Det Radikale Venstre synes, at det er en vigtig og en rigtig beslutning, Folketinget i dag træffer. Jeg hørte godt, hvad hr. Søvndal sagde. Der var også en direkte opfordring til Det Radikale Venstre om at forholde sig til debatten i dag. Det havde vi også tænkt os; vi gjorde det ved førstebehandlingen.

Vi kunne godt have forestillet os, at flere lande kunne være med i portionen i dag, men det er altså ikke realiteterne.

Vi mener heller ikke, at det er korrekt at fastslå eller hævde, at vi skifter signal, har ændret holdning, har en anden politik end tidligere. Verden er i dag en anden. NATO er i dag en anden organisation. Det her handler om at varetage og tilgodese legitime sikkerhedspolitiske interesser som defineret af en række demokratiske lande – lande, som har opnået demokrati efter mange års undertrykkelse. Der er ingen, der pådutter dem denne løsning; det er noget, de selv af egen fri vilje efter frie, hemmelige valg og efter etablering af et demokrati har besluttet.

Vi mener også, at NATO som organisation kommer til at tage sig anderledes ud ved den udvikling, der nu finder sted. Det aggressive, det offensive, som nogle måske har set i organisationen, forsvinder. Det bliver en organisation, der får andre samarbejds mønstre og et andet indhold. Det er en proces, der har været undervejs i nogen tid, og som i hvert fald nu er blevet klart realistisk og realiserbar efter Murens fald, efter Europas opbrud.

Vi ser her en mulighed for at hele Europa, vi ser det i sammenhæng også med den udvidelse af EU, som Det Radikale Venstre sammen med andre partier arbejder så klart for, for at øge sikkerheden i Europa, for at være sikre på også, at der ikke kommer krig igen på vort kontinent.

Keld Albrechtsen (EL):

Fru Helle Degn indledte debatten med en påstand om, at Enhedslisten og SF låner deres stemmer ud til at støtte nationalistiske strømninger. Jeg ved ikke, om fru Helle Degn er klar over, hvad det var, hun sagde, om hun selv ved, hvad det er for nationalistiske strømninger, hun snakker om.

Jeg kan i hvert fald oplyse, at når vi stemmer imod NATO-udvidelsen, er det, fordi vi har påpeget og konkret undersøgt, også gennem besøg i Rusland, at netop NATO-udvidelsen er den beslutning, som vil fremkalde en nationalistisk reaktion i mange kredse i Rusland, og vi har faktisk forsøgt at råbe det danske Socialdemokrati op og gjort forsøg på at få det danske Socialdemokrati til at se faren ved det oprustningsskridt, som nu indledes, og som netop er det skridt, som vil fremkalde nationalisme i Rusland – en nationalisme, som fru Helle Degn jo formentlig godt er klar over allerede i dag står alt for stærkt i det russiske samfund på flere forskellige fløje.

Det, der skabes nu med den beslutning, som et stort flertal i Folketinget om lidt vil træffe, er begyndelsen til en ny deling af Europa, som kan føre os ud i en ny kold krig. Og allerede nu startes igen oprustningen. Ikke engang et årti kunne vi få med nedrustning. Nu begynder oprustningen igen.

Der ligger i sagen i udvalget besvarelser vedrørende omkostningerne. Det viser sig, at Danmark skal betale 420 mio. kr. til dette her, og så viser det sig derudover, at man diskret har undladt at medregne de meget betydelige oprustningsudgifter, som skal bæres alene af Polen, Tjekkiet og Ungarn, som nu skal iværksætte et almindeligt våbenindkøb og altså bidrage til, at den vestlige våbenindustri igen kan få gang i hjulene. Det er jo også et af motiverne bag denne beslutning, det er våbenindustriens interesser. Smagfuldt er det bestemt ikke.

Jeg vil i den sammenhæng gerne spørge forsvarsministeren, om forsvarsministeren er enig med Det Konservative Folkeparti, der ifølge Politiken vil have, at disse nye oprustningsudgifter, disse 420 mio. kr., skal lægges oven i det eksisterende forsvarsbudget, så man på den måde konkret kan vise, at det, man er i gang med, er altså en oprustning. Det er jo rene ord for pengene fra konservativ side, sådan som det er refereret i Politiken. Men man kunne jo godt have den mistanke, at forsvarsministeren i vir-

keligheden også ser det her som en bekvem mulighed for at få listet lidt flere midler ind under sit ressortområde.

Under alle omstændigheder er det en historisk fejltagelse, man nu er ved at begå, og man har endda fra dansk side, fra flertallet her i Folketingets side valgt at ville gøre dette til en særlig dansk mærkesag. Det skal huskes i historien. Når bøgerne engang skal skrives om denne fejltagelse, så skal det huskes, at det danske Folketing var det parlament, der som det første gik ud og viste vejen. Det var det parlament, der udstak kursen for alle de andre, så de kunne følge efter ud i en ny bølge af oprustning, ud i en ny deling af Europa.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Den 16. december 1997 underskrev jeg i Bruxelles på Danmarks vegne under ratifikationsforbehold 3 protokoller om Polens, om Tjekkiets og Ungarns tiltrædelse af Den Nordatlantiske Traktat. I dag, kun 7 uger senere, kan Folketinget så afslutte den politiske del af den danske ratifikationsprocedure; dermed bliver Danmark det første land, der ratificerer. Det er der grund til at være tilfreds med. Det er i god tråd med den aktive linje, som regeringen førte i forhandlingerne om NATO's udvidelse. Den hurtige ratifikation er et signal om, at vi tillægger udvidelsen stor betydning, og det er et signal, som vil blive opfanget og værdsat af de tre nye medlemslande, og det vil også blive bemærket i USA, hvor der fra nogle sider har været sat spørgsmålstegn ved europæernes engagement.

Udvidelsen er historisk. Den bryder med Europas deling. I Madrid blev det slået fast, at NATO's dør skal forblive åben for andre central- og østeuropæiske lande. Udvidelsen fortsætter. De første er ikke de sidste. Vi arbejder fra dansk side på at fastholde den åbne dørs politik. Det sker bl.a. gennem den intensiverede dialog med interesserede partnerlande om udvidelsesspørgsmål. Samtidig bliver samarbejdet med partnerlandene stadig tættere, og det sker både i det styrkede Pfp-samarbejde og i det nyetablerede euroatlantiske partnerskabsråd, hvor også Rusland er med.

Ruslands samarbejde med NATO har aldrig været stærkere. NATO-Rusland-Rådet, hvor alle NATO-landene deltager, og hvor Rusland deltager, sikrer Ruslands rolle i den europæiske sikkerhedsarkitektur. Sikkerheden i Europa skabes med Rusland, ikke mod Rusland.

NATO's udvidelse skaber en tilskyndelse hos de tre kommende medlemmer og hos andre til fremskridt på områder som styrkelse af demokratiske institutioner og demokratisk kontrol med landenes væbnede styrker.

Med NATO's udvidelse med i første omgang Polen, Tjekkiet og Ungarn sættes der en proces i gang, som vil bidrage til at skabe et fredeligt, stabilt samarbejdende og udelt Europa.

Hr. Søvnald henvendte sig særligt til Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre i denne sag. Det lykkedes virkelig hr. Søvnald at holde en tale om NATO's udvidelse uden at omtale NATO-Rusland-Rådet – en fundamental nyskabelse, et nyt instrument for dialog mellem NATO og Rusland – uden at omtale Pfp-samarbejdet overhovedet – et samarbejde som NATO har indledt med 27 andre europæiske lande, som ikke er medlemmer – og uden med ét ord at omtale det nydannede EAPC, hvor der finder en dialog sted mellem NATO-lande og andre europæiske lande.

Når man hørte hr. Søvnald, skulle man tro, at de baltiske lande var stærkt betænkelige ved de beslutninger, der var truffet i Madrid. Sådan forholder det sig ikke. De baltiske lande var overordentlig tilfredse med, at det lykkedes bl.a. ved dansk indsats at få fastslået, at NATO's dør fortsat er åben. Der var overordentlig stor tilfredshed fra de baltiske regerings side med det.

I øvrigt var der heller ikke i hr. Søvnalds tale antydning af det fundamentale princip, som er fastslået gang på gang i OSCE senest ved Københavnsmødet i 1997, at ethvert land har ret til at vælge sin egen alliance. Jeg må sige, at det lykkedes faktisk hr. Søvnald at tale uden om al det, som har været det væsentlige i den seneste udvikling omkring NATO og NATO's udvidelse.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg kan sige til udenrigsministeren, at det, vi er optaget af i hele denne diskussion, er, hvilke grundlæggende trin vi er på vej imod. Vores grundlæggende opfattelse er, at selve udgangspunktet, nemlig at udvide militær og organisationer i en periode, hvor den ene militærpagt er forsvundet, er en fejl.

Jeg synes, det er helt underlig tom retorik at høre omtalen af, at når der udvides med tre lande, er det et udtryk for, at man laver en heling. Det er da ikke nogen heling, vil jeg sige

til udenrigsministeren, at etablere en ny skillelinje i Europa, hvor oven i købet nogle af de mest konfliktende områder ikke er med under den fælles sikkerhed. Uanset om man så laver nogle trin, der kan være med til at reducere skadens omfang, er det dog væsentligt og helt afgørende at tage den grundlæggende diskussion, der hedder, om selve det grundlæggende skridt er rigtigt.

Det er korrekt, at det var dér, jeg lagde tryk- ket i mit indlæg, for det er vores hovedkritik- punkt.

Om den åbne dør i forholdet til de baltiske lande vil jeg godt spørge udenrigsministeren, om udenrigsministeren tør sige noget om, hvornår udenrigsministeren forventer de baltiske lande som medlemmer af NATO. Tør udenrigs- ministeren sige noget om det?

SF opfatter det som en stort set tom gestus. Vil udenrigsministeren arbejde for, at de balti- ske lande bliver medlemmer af NATO så hur- tigt som muligt? Var det det, der lå i udenrigs- ministerens tilsagn? Og vil udenrigsministeren slet ikke anerkende den konflikt, der betyder, at man kan komme til at styrke nogle kræfter i Rusland, som jeg formoder heller ikke uden- rigsministeren har en interesse i at styrke? Ser udenrigsministeren slet ingen fare i den proces, der nu er indledt? Og ser udenrigsministeren ikke i dag en kolossal forskel i forhold til den sikkerhedspolitiske debat, der foregik i starten af 1990'erne, hvor tankegangen var at lave et helt sammenhængende udelt nedrustet Europa? Synes udenrigsministeren, det er den samme dagsorden, vi diskuterer i dag, og giver det slet ikke en repræsentant for det tidligere antimili- taristiske radikale parti problemer i den grad at være blevet talsmand for nogle strømninger, hvor man ikke alene følger med, men oven i købet er et af de førende lande til at opbygge nye delelinjer i Europa?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Udenrigsministeren nævnte forskellige høflig- hedsforanstaltninger, som man har iværksat over for Rusland til brug for præsident Jelsin i det håb, at han så skulle kunne være i stand til at imødekomme noget af den kritik, der rejses på hans hjemmebane. Men det er jo kun høflig- hedsforanstaltninger. Den hårde sikkerhedspo- litik, ved vi udmærket godt, ligger fortsat i NATO-organisationen og drøftes ikke på

møder, hvor Rusland også deltager. Der drøftes de sådan mere luftige ting.

Så vil jeg godt spørge forsvarsministeren endnu en gang, om det er hensigten, at de ekstra midler, som nu skal betales, måske bliver det 420 mio. kr., skal lægges oven på det eksisterende danske forsvarsbudget, eller om de skal holdes inden for rammen.

Det er dog et enkelt spørgsmål, som jeg synes det kunne være rimeligt at forsvarsministeren eller udenrigsministeren, hvis han er regeringens ordfører på denne sag, i det mindste besvarer, for det er jo et væsentligt spørgsmål til at få afklaret, i hvilket omfang her er tale om et konkret oprustningskridt.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Den videre udvidelsesprocedure vil være, at den endelige beslutning om de tre landes optagelse vil ske på NATO-mødet i foråret 1999.

Det, der er den danske regerings syn på de baltiske lande og deres medlemskab, er, at de baltiske lande som andre selvstændige europæiske lande har ret til at vælge deres egen alliance. På hvilket tidspunkt de kan blive medlemmer, har jeg ikke noget ønske om at udtale mig om.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Hr. Keld Albrechtsen stillede spørgsmål til mig.

Som det er hr. Albrechtsen bekendt, regner man med, at optagelsen af de nye medlemmer vil ske i april 1999, så de økonomiske konsekvenser af optagelsen i denne forsvarsforligsperiode vil være overordentlig begrænset.

Derudover ved vi endnu ikke, hvilke fællesfinansierede NATO-udgifter der præcis vil blive tale om, men de foreløbige skøn, der er udarbejdet, viser, at der er tale om meget små beløb.

Men for så vidt angår de beløb, der falder på de konti, der vedrører Forsvarsministeriets område, vil de selvfølgelig i denne forsvarsforligsperiode blive afholdt inden for det nuværende forsvarsforligs rammer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 97 stemmer (S, V, KF, RV, FP, CD og DF) mod 17 (SF, EL og Holger Graversen (S)).

Formanden:

Udenrigsministeren vil få meddelelse om denne beslutning.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 70: Forslag til lov om statstilskud til produktrettede energibesparelser.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 14/11 97. Første behandling 4/12 97. Betænkning 28/1 98).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Peter Hansen-Nord (V):

Det er en tilsyneladende forholdsvis lille sag, så jeg skal da ikke bruge meget tid på den, men jeg vil gerne ved andenbehandlingen markere for dem, der skulle have været uopmærksomme, at der er stillet et ganske lille ændringsforslag af Venstre og De Konservative, som beder ministeren om at tage en ganske lille del ud af dette lovforslag.

Hvis ministeren havde været så venlig at give det en overvejelse, havde der også været mulighed for, at ministeren kunne have fået et stort, bredt flertal for lovforslag nr. L 70.

Nu må jeg nok desværre meddele ministeren, at når regeringen ikke engang er til sinds at give oppositionen den lille pind, vi beder om, og ikke engang ønsker at diskutere det, kan regeringens vilje til at lave brede flertal her i Folketingssalen ligge på et meget lille sted.

Derfor er vi desværre nødt til at meddele, at da vi ikke kan komme igennem med vores ændringsforslag, som er en meget lille pind, må vi desværre stemme imod lovforslaget ved tredje behandling. Sådan har demokratiet udviklet sig.